

Слід зазначити, що публічні простори стають каналом для передачі інформації, знижують властиві місту страхи, деякі негативні ефекти міської анонімності, і тим самим виконують інформаційну та комунікативну функції. У відкритих і загальнодоступних просторах люди вивчають і спостерігають один за одним, набувають соціальний досвід, освоюють зразки поведінки, усвідомлюють почуття приналежності до міського товариства і т. д.

Таким чином, виникає необхідність архітектурно-містобудівного формування і розвитку публічних просторів в структурі міста, які характеризуються багатофункціональністю, композиційною цілісністю, комбінованим використанням, інформаційністю, комунікативністю. Подібні дослідження дозволяють більш глибоко вивчати композиційно-планувальні принципи й закономірності формування публічних просторів для створення гуманізації міського середовища.

ПРИЙОМИ РОЗМІЩЕННЯ ЦЕНТРІВ ПСИХІАТРИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У ХАРКОВІ

Квочка С.О.

Науковий керівник – Вітченко Д.М., ст. викладач

У сучасних соціокультурних умовах України набуває гостроти питання надання психіатричної допомоги громадянам на рівні світових гуманістичних стандартів, актуалізується створення мережі сучасних центрів психіатричної реабілітації різних груп соціуму.

З існуючого практичного досвіду можна зробити висновок, про те що центри психіатричної реабілітаційні розміщуються на окремих ділянках, як правило, в межах населених пунктів, в озелених районах, далеко від промислових й комунальних підприємств, залізниць, автомагістралей та інших джерел забруднення різних видів відповідно до чинних нормативних документів.

Розглядаючи прийоми розташування центрів психіатричної реабілітації на території міста, можна виділити наступні типи: в центральній (історичній) частині міста; в сельбищній зоні міста; в рекреаційних зонах міста; в зеленій приміській зоні.

Центри психіатричної реабілітації, розташовані в пристосованій історичній забудові центру міста, мають загальні характерні риси, з яких позитивними є:

- зручний транспортний зв'язок;
- наявність розвинених комунікативних та інженерних мереж;
- зручний зв'язок центру з іншими спеціалізованими установами.

Водночас негативними рисами такого розташування є:

- відсутність або недостатність території ділянки центру;
- проблемність гнучкості планувальних рішень через розміщення у пристосованих історичних будівлях;
- невідповідність нормативним санітарно-гігієнічним вимогам;
- обмеженість місткості та функції реабілітаційних центрів;
- відсутність можливості урізноманітнення функцій центру;
- загазованість і запиленість повітря.

Центри психіатричної реабілітації, розташовані в сельбищній зоні міста, з тими ж привабливими рисами розташування, що й вищезгадані, набувають додаткових позитивних рис, а саме:

- збільшення площі ділянки реабілітаційного центру,
- зниження рівня запиленості та загазованості повітря.

При вельми позитивній оцінці такого розташування наявні й негативні фактори, такі як:

- відсутність можливості подальшого розвитку центру реабілітації,
- недостатність площі ділянки закладу,
- обмежена гнучкість планувальної структури.

В результаті аналізу попередніх прийомів розміщення оптимальним можна вважати розташування в приміській зеленій зоні або в рекреаційних зонах міста на ділянках з найбільш сприятливими кліматичними умовами. При подібному розміщенні єдиним недоліком є незручний транспортний зв'язок з містом.

Центри психіатричної реабілітації, розташовані в приміських зелених зонах, набувають чимало позитивних рис, зокрема таких як:

- поява прилеглої території,
- зниження запиленості та загазованості повітря,
- гнучкість планувальних рішень,
- відповідність чинним санітарно-гігієнічним вимогам,
- можливість збільшення місткості реабілітаційних центрів,
- можливість збільшення функцій центру психіатричної реабілітації.

Негативними рисами такого розташування стають:

- незручний транспортний зв'язок із населеними пунктами,
- відсутність існуючих комунікативних й інженерних мереж,
- незручний зв'язок з іншими спеціалізованими установами.

Виходячи з вищевикладеного випливає, що під будівництво споруд центрів психіатричної реабілітації слід відводити вільні від забудови ділянки з добрим рівнем аерації та інсоляції на незатоплюваних й незаболочених територіях з бажано низьким рівнем ґрунтових вод. Пере-

вагу бажано віддавати ділянкам, які мають спокійний рельєф з невеликим природним ухилом, існуючими трав'яним покривом та деревними й чагарниковими насадженнями, які значно полегшують роботи з благоустрою та озеленення ділянки.

Проаналізувавши досвід будівництва даних центрів у м. Харкові, приходимо до висновку, що найоптимальнішим є їх розташовування у межах рекреаційної зони міста або у зеленій зоні поблизу міста.

Проектування центру психіатричної реабілітації буде апробоване у дипломному проєкті бакалавра на кафедрі містобудування ХНУМГ імені О.М. Бекетова. В ході проєктної практики обрана ділянка об'єкту проектування на околиці міста: у рекреаційній зоні між окружною дорогою та вул. Ігоря Муратова в Холодногірському районі м. Харкова.

МІСТОБУДІВНІ ПРИНЦИПИ РОЗМІЩЕННЯ МУЗЕЇВ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Гончаренко В.В.

Науковий керівник – Вітченко Д.М., ст. викладач

Сучасні музеї, особливо сучасного мистецтва, стають центрами освіти, комунікації, культурної інформації і творчих інновацій у місті.

Містобудівна ситуація, безпосереднє оточення й власне ділянка музею мають істотний вплив на архітектуру будівлі. Функціональна програма повинна вирішуватися в органічному зв'язку з природним й історичним містобудівним оточенням. Історично єдино можливе місце розташування музею в місті – виключно центр – й сьогодні зберігає свою актуальність. Унікальність визначає архітектурне значення музею у формуванні містобудівних ансамблів. З ростом типологічного різноманіття музеїв, зміни їх ролі в суспільному й культурному житті порушилася єдність підходу до вибору ділянки.

Загальні вимоги до вибору ділянки для будівлі музею наступні:

- Перевага розміщення у міському центрі. Музеї є провідними об'єктами формування загальноміського ансамблю. Дотримання цієї вимоги забезпечує рівність доступу музею для відвідувачів з різних районів міста та інших населених пунктів;

- Включення музею до комплексу закладів культури разом з іншими музеями, театром, виставковим залом, бібліотекою, архівом, інформаційним центром, розважальними центрами. Кооперування доповнює функціональну програму музею й заохочує нові категорії відвідувачів;